

Izhaja 15. vsacega
mesca navadno na $\frac{1}{2}$ poli.

UMNI

Velja s poštnino vred
en goldinar za celo leto.

GOSPODAR

MESEČNIK

za

kmetijstvo, obrtnijstvo

in druge

Polje, vinograd,
Gora, m-rje,
Ruda, kupčija
Tebe redé.

VODN.

Lemež klepaje —

Klepljem naš rod;

S kruhom za duhom

Pôt moj in hod.

„U. GOSP.“

delalne zadeve, ter za izobraževanje ljudstva sploh.

Izdaja ga c. k. kmetijska družba goriška.

Napredovanje v našem času.

(Dalje in konec; gl. 1. 3. tega. leta.)

In v mestih?! — —

Štacuna pri štacuni z visocimi okni, kinčanimi z najlepšim blagom, kažejo ti sto in sto reči potrebe in preobilnega, največega lišpa (Luxus). Mnogo bo vabilo tvoje oko ali zastran dragocenosti tvarine, ali mičnosti obleke; pa zastoj se boš trudil uganiti, čemu bi rabilo drugo. Po tergih mergli ter giblje se vse pridno krpovaje in prodajaje, in dozdeva se ti, da mislijo na prislovico angleško: Čas je denar! — Sedaj stopiš na most, pogled tvoj plava po vodi, ki se leskeče v solnčni bliščohi. — Po sinjih valovih dervi nebrojno malih ladij in čolnov, ob bregu stojé večé ladije in serčni brodarji nakladajo in razkladajo, kar je namenjeno delnim deželam, ali kar pride od njih. Med njimi orje veličanski parobrod peneče brazde ter reže si pot po morskih valovih. — Korakaš naprej v ozke ulice, iz delavnice stopiš v delavnico, kjer se neprenehljivo gibljejo roke do terde noči. Tudi tukaj dovolj novega, kar zlajšuje težavno delo, neizrečeno znoja prihranjuje, in naposled delo zverši

in dogotovi, ki si ga ravnokar v приметni in lični obliki občudoval v imenitnišem delu prostornega mesta. *)

Sedaj meniš, da si prišel vèn iz mesta, pa vidiš, da se je staremu mestu pridružilo novo. — Kako čudno šumljanje in veršenje? — Kakošen ropot koles in kladev? — Razni glasovi čudno zmešani ti bijejo na uho. — Tú molí orjašk dimnik v oblake; tú tolčejo in nabivajo, tam sveté se žarne peči; tukaj švigajo iskre, cverči žareča ruda ter spreminja se v podobu pod tehtnim kladvom. Tukaj spet verti se mogočna gruda železna pod ostrim jeklom: valjar gladek, enako zercalu je narejen, in zraven stoječi delavec nima družega posla, kakor paziti, da mašina dela po redu. Tam reže druga mašina debele železne palice, kakor bi bil mehek vosek. Sto in sto posameznih koscev sestavijo nazadnje prečudno delo, kteremu je vednost pridružila spet novih silnih moči.⁵ Glej ga, tam po gladkih železnih šinah tira kakor hlapon (parnik) dolgo versto vozov jaderno naprej;⁶ vidiš ga, kako tú pa tam v mnogoverstno rabo razne rabi (služi)! Povsod pa je pripomoček, nebrojuim napredkom v vsacem krogu obertnje in kupčije.

Ko kraj ceste greš, slišiš čudovito donenje, kakor bi se glasile strune sreberno. Družega ne vidiš, kakor enega ali po več drogov, ki jih poredoma tu in tam nosijo leseni koli. Po tem drotu leti hitro ko blisk krčala beseda od kraja do kraja, od dežele do dežele, od tega dela svetá do družega, tukaj plavaje po zraku, tam v globočini neizmerne morja.⁷ Povsod jo lahko uloviš, kjer jo hočeš doseči, pa urno zbeži spet v neskončne daljave. Neomejena je njena moč, omejeno je le, kar jo vzderžuje in vadi. — Malo let je preteklo, odkar je razumni preiskovalec koristno nisel našel ter jo obudil v življenje in že so mreže razpete po zemlji. — Vse ljudstva si prizadevajo to čudo obračati v svoj prid, čudo, ki je vendar naravno in ki je vedno bilo, le poznali ga nismo. —

Pa sedaj zagledaš na širni planjavi sila mogočno zidališče.⁸ — Ne hiša, poslopje dviguje se pred tabo v orjaški veličavi. Na vitkih stebrih in šibkih palicah sloni steklena streha. Tako zlahkoma ustvarjeno, skladno in složno v vseh razmerah je samo po sebi veličansk

*) Mislimo si n. pr. Trst. Pis.

⁵) Tú se popisuje delanje v raznih fabrikah. Pis. — ⁶) Železnica. Pis. — ⁷) Daljnopisnik, (telegraf). Pis. — ⁸) Kristelno poslopje sydenhamsko na Angležkem, kjer je bila vesoljna razstava. Pis.

spomenik človeškega početja in uma! — Pa še le znotraj se ti pokaže njegova znamenitost. — V prostornih dvoranah je obertnija vseh ljudstev, najbolj priprosto rokodelstvo in najviša umetnija razpostavila svoje izdelke, česar se neobhodno potrebuje v vsakdanjem življenju po vseh stopinjah potrebe do največje mehkužnosti, najdražjega lišpa. Ne bom te spremljeval skoz vse te neskončne dvorane, kjer je neprenehoma napredujoči čas razstavil vse, kar v današnjih dneh ponujajo znajdbe, pridobitve in napredki, ki so v tisoč letih prihajali na dan. —

Pač čudili bi se in stermeli mi vsi, ko bi za majhen čas pustili v nemar prizadetve in vspehe v našem času na materialnem polju, kajti videli bi, kako neznansko da smo zaostali!

Pa vendar je vsacemu omikanemu ali marveč vsacemu, kdor sploh svoj čas spoznavali želi, neobhodno potrebno, da pazimo na vse to; potrebno je tudi, da se umno in zvesto udeležujemo vsacega družega človeškega djanja in prizadevanja. — Vazne dobe našega časa ne moremo in ne smemo prezirati in zanemarjati. Treba je, da združeni hodimo za napredujočim svetom v vseh razmerah in okolišnih v vsoljnem človeškem življenju. Že sila sama po sebi naganja nas mnogo-tero, da si vsaj toliko prizadenemo, da občen pregled čez vse zadbimo in si ga ohranimo. Koga bi ne mikalo to, kar vsako uro, vsak dan zadeva njegovo telesno — in, ker tukaj ni o tre meje — velokrat tudi dušno življenje? — —

Saj dela vse: Kmetijstvo v najširšem zmislu popravlja in zboljšuje poljsko orodje in izveršuje se v praktičnem obtelovanju. — Kupčijo in obertnijo zlajšujejo in razširjajo parniki, železnice, daljnopisniki itd. Urniša roka pospešuje rokodelstvo v raznih rečeh. — Podučeni kupec razmišlja, kako bi si naklonil večih dobičkov. — Preiskovavec rabi svojo neskončno bistroumnost, in zemljemerec posluhuje se praktičnega razuma, v ta namen, da zlajša in olepša, kar zadeva ugodnost in blagostanje vseh skupaj in vsacega posebej. —

Vsako leto prinaša nam v teh rečeh novih čudovitih in izverstnih napredkov. Zato je tedaj naroda, ki je po naključbi nemile osode zaostal za družimi ljudstvi, zato je rečem, njegova presveta dolžnost, da napenja vse dušne in životne sile ter prizadeva si vedno druge bolj omikane narode v vednostih in umetnijah posnemati, ogibaje se vsega slabega, poprijemaje se le dobrega in koristnega. Truditi se mu je treba neumorno in resno, da une ljudstva v vsakoverstnem razvitku in napre-

dovanju doseže. Ako se pridruži bistremu umu terdna volja in Oče nebeški svoj blagoslov dade-bode je počasi pa vendar gotovo prekosil v svoj blagor in v slavo svojo! — —

Toraj Slovani sploh in posebej mi Slovenci:

„Volja se zbudi tedaj-truda ne vstrašite se:

Krasno ob uri bo sad slovenskega djanja dozorel.“ (Koseski)
J. Severjev.

Bombaž in pridelovanje njegovo.

(Dalje; gl. I. 2. t. I.)

Cena bombaža je v poslednjih dveh letih take poskočila, da je 4krat viši ko popred; zdaj se, kolikaj lepa sorta, ne dobi spod 200 do 210 gold. cent, medtem ko smo je leta 1860, kolikor smo je hoteli, po 40 do 50 gold. ukupavali. Naj bo konec vojske v Ameriki, kakoršen koli, toliko je zdaj že gotovo, da po neogibni osvoboditvi (oprostenji) sužnikov se Amerika močno pretrese in nasledki tega pretresa bojo dalj časa trpeli, bombaža se bo veliko manj pridelovalo, in Amerika ga ne bo več mogla tako dober kup, kakor do seh mal, prodajati. Po tem takem se ni čuditi, da je Angležko, ktero je naj več pavole iz Amerike dobivalo— nar popred začelo obdelovanje bombaževca v svojih prekomerskih seliščih (kolonijah), zlasti v izhodnji Indiji zboljšavati in povzdigavati. V Egiptu, kjer je bilo obdelovanje bombaža bolj zanemarjeno, ko nikjer drugod, so se ga že pod namestnim kraljem Mehemedom Ali-em. l 1821 poprijeli. Dali so seme iz Amerike priti, in bombažarija se je tam tako zboljšala, da je sedanjemu n. kralju mogoče, prvemu pridelovavcu bombaža postati. Ravno tako ugodne so bile poskušnje, ki so jih predlanskim v Sicilii (otoku vstric Neapolitanskega, v Italii) s sajenjem bombažnice storili. Žetev je bila v tisti lepi deželi tako obilna, da nimajo zadosti rok, da bi bombaž domú spravili. Njive, za to poskušnjo odločene obsegajo kak h 20 tavžent oral (johov); upajo, da letošnji pridelek utegne zvesti okoli 100 tavžent cui, kar bi zdalo v naši vagi blizo 170 tavžent centov. V naše cesarstvo je prišlo leta 1860, torej malo popred ko se je vojska začela, 900 tavžent centov sirovega (ne-predenega) bombaža. Vzemimo, da bi bilo preje in tkanice 300 tavžent centov naše meje prestopilo, in se menda ne bomo motili, ako sodimo, da se vsega bombaža skupaj v naše cesarstvo za en milijon in 200 tavžent centov pripelje. Po sedanji srednji ceni po

200 gold. cent bi veljal ves ta bombaž okoli 240 milijonov goldinarjev. Poslednji dve leti se je sicer, ker je primanjkovalo je, in je bila draginja nastopila, res nekaj manj pavole porabilo (pokupilo), vendar pa se gotovo ne motimo, ako rajtamo, da denar, ki gre vsako leto (za bombaž) v pluje dežele, znaša 100 do 150 milijonov goldinarjev. Če bi bilo moč te milijone, kakor si bodi, deželi prihraniti, bi se smele avstrijske ljudstva po pravici ponašati, da so se v narodskem gospodarstvu za velik korak naprej pomaknile. (Dalje prihodnj.)

RAZNE RECI Duhovske zadeve.

Dosedanji vikar v Garganji g. Jern. Štrekelj gre za spovednika in pridgarja na sv. Goro. V Gargar pride g. Mih. Oblakar iz Soče. V Sočo za provizorja pride g. Jan. Gaberščik iz Podberda. G. Jan. Velikonja iz Orheka v Ročo za kurata. — Umrlí so: v tuk. samostanu. čč 00. kapucinov O. Jan. K. Mozetič, bivši provincijal, 17. marca; č. g. Mark. Cesnik, kurat v Roči 30. marca; g. Jož. Uršič, duh. tržaške škofije v pokoji, v Gorici, 2. aprila; g. Jan. Burba, duh. v pokoji v Kavencanu, 6. aprila t. l.

Druge domače vesti.

— Kakor drugod, je zima tudi pri nas pretekli teden svojo moč še enkrat poskusila. Imeli smo zmrzal, slano, led, celó sneg je (v Gorici) priletal. Škode ni bilo menda veliko; samo detelja je močno oparjena; tu pa tam je tudi sadno cvetje več ali manj osmojeno.

— Na križišču niže pokopališča gorškega, v Petranka - ovi hiši napravljajo *fabriko za vžigavne klinčke (fulminante)*. Vzel je h šo v ta namen nek ptujič v najem.

— Iz deželnega zbora je šlo posebno poslanstvo v Trst, poklonit se novemu cesarju m-hikanskemu. Poslanci so: Nj. Eksc. prě. nadškof, deželni glavar grof Pace, vit. Ratter, dr. Deperis, g. A. Černe.

— 9. t. m. zvečer je g. minister Lasser z Dunaja po telegrafu naznanil, da je svetli cesar občinsko (komunsko) postavo za našo grofijo blagovoljno potrdil.

— 14. t. m. zvečer je dež. glavar, gr. Pace deželni zbor slovesno sklenil.

Deželni zbor goriški.

V IV. seji 10. marca ob 5. u. popoldne je bila razprava o notranjem opravičnem redu deželnega zbora, kateri šteje 50 odstavkov (paragrafov). Bil je z majhnimi premembami sprejet, kakor ga je bil dotični odsek zložil. Poročeval je Dottori. Nekakošno važnost ima § 16., po katerem smejo posebni odseki (odbori), ako v zadevah, o katerih se posvetujejo, kakih pojasni želijo, vladinega (cesarskega) komisarja po dež. glavarji prositi, da naj pride k njih sejam; od druge strani pa ima tudi vladin komisar pravico po dogovoru z glavarjem v seje priti, če ima odborom o rečeh, ki jih pretresajo, kar bodi naznaniti ali razložiti. *Doliak* je nasvetoval, da naj bi imel vladin komisar pravico udeleževati se vsakršnega posvetovanja v odsekih, samo pri sklepanji in glasovanji naj bi ne smel biti pričujoč. *Deperis* je nasvetoval, da naj se izpusti vse, kar se tiče pravice ces. komisarja hoditi v seje raznih odsekov, ali jo ima namreč, ali ne, - češ, da po vladinih mislih je to že v §. 37 deželne ustave določeno. Zun nasvetovavcov sta govorila o tej zadevi Gorjup in ces. komisar. Na zadnje je obveljal §. 16., kakor je odsek hotel. K §. 43. je nasvetoval *Pajer* pristavek, da naj bi ne bilo poslancom dovoljeno, glasovanja zdržati se, zun, ko bi šlo

za njih lastni, ali njih naj bližji zlahte prid. Ta nasvet ni obveljal. — V V. seji 11. marca popold. je bilo 10 reči na dnevnem redu. Vse so bile pos. bnim odsekom v naprejšnji pretres izročene in pridejo torej v naslednjih sejah na vrsto. VI. seja 16. marca ob navadni uri. — Postave zastran delanja in vzdrževanja cest, ki jo je bil naš zbor lani sprejel, niso na Dunaji potrdili, in sicer zato ne, ker po § 23. tiste (lanske) postave bi bilo, kedar bi šlo za to, da naj bode ta ali ta cesta cestnini, ta ali ta most mostnini podvržen, posebne deželne postave treba, in bi imela prepire zastran oprostenja od cestnine ali mostnine, in zastran postavljenja zavor ali cestnih pregraj (šrank, štrang) po dogovoru z deželnim odborom namestnija razsojati in poravnovati. V tej letošnji seji je bil omenjeni § po odsekovem nasvetu (poročevavec Deperis) tako sprejet, kakor ga je bila lani vlada predložila. Po tem takem spada zdaj vse, kar se tiče cestnine in mostnine, in razsodba o gori omenjenih prepirih med pravice držarne oblasti. — Na to so prišli na vrsto preudarki zemljiščno - odreznega in provincijalnega (domestikalnega) zaloga (fonda); O prvem je poročeval Candussi, o drugem Gorjup. Posamezni zneski so ostali in bili brez ugovora po odsekovem, oziroma, deželno - odborovem nasvetu pohvaljeni. V preudarek odveznega zaloga je sprejeta, kakor vlada želi, plača še enega 4. adjunkta za opravila zadevajoče odvezo služnost (servitut). Stroški tega zaloga znašajo za leto 1864 (14 mesecev) sto eden in trideset tavžent in 777 gold.; ravno tolko je tudi dohodkov preudarnih. Za nekoliško zalaganje (plačevanje) zemljiščno - odveznih donoskov (rent), znašajočih 49,00 gold., ki spadajo na našo deželo in plačujejo se, komur gre, se bo pobiral doklad 10 1/2 odstotkov od vsacega goldnarja neposrednih (direktnih) davkov. V preudarku provincijalnega zaloga najdemo med drugim 1000 gold. za zavpd (institut) gluhomulcov v Gorici, 500 gld. kot pripomoček mestu goriškemu za nekoliško zalaganje stroškov za realno šolo, 500 gold. kmetijski družbi. Dohodkov poslednjega zaloga je 16,316 gold. odločenih, stroškov pa 12,603; ostanek t. j. 3713 g. se prepusti in sprejme v dohoke deželnega zaloga. Zadač je bil nasvet poslanca Dottorita, ki zahteva, da bi se dala postava, po kateri bi se vojaški novinci (rekrutje) ne za ves okraj skupaj, ampak za vsako krajno občino (Ortsgemeinde) posebi nabirali, odseku za občanske zadeve izročen.

VII. seja 17. marca pp. Preudarek deželnega zaloga, ki se je lani v več sejah prav živo pretresal, je bil letos v 1/2 ure č. sa ves razpravljen. Kar je odsek za denarstvene zadeve nasvetoval (in, zun nekterih računskih pogreškov t. j. telerjev v rajtengah, so se odsekovi nasveti z nasveti deželnega odbora vjemali) bilo je vse brez debate potrjeno. 3850 gold. obresti (interesov) od tistih 66,000 gold., ki jih je vlada, ko je ona gospodinjila, pri spodnje - avstrijskem deželnem zalogu na rajtengo naše kronovine goriške na obresti na posodo vzela, da je z njimi nenavadne stroške za prevažanje vojaštva (militarske transporte) v letih 1859 in 1860 zalagala, je bilo sicer v preudarek sprejetih, toda deželni odbor sme na to rajtengo iz že lani razloženih vzrokov pravičnosti in vestnosti, kakor tudi zavoljo tega, ker se je še nadalje preudarilo, da bi Gorica sama te velike sume nikakor plačati ne mogla, in, ker je vlada od tistih 66 tavžent gold. 12000 isterskemu deželnemu zalogu, pa brez obresti, posodila, - le toliko plačati, kolikor na našo deželo pride. Torej, da se zve, koliko spada na vsako izmed dežel vsega cesarstva, naj se omenjeni dolg ugotovi (bikvidira). Dohodkov je v imenovanem preudarku 16,969 gold. razkazanih, stroškov pa 107,378 gold.; da se dopolni, česar primanjkuje, namreč 90,409 gold. se naloži doklada na davke, in sicer 19 1/2 od sto. Ako vzamemo k tej dokladi še unih 10 1/2 odstotkov za odvezo zemljiščno, znašajo letošnje doklade k davkom v grofiji goriški za deželne potrebe in namene 30 od sto, tedaj 3 odstotke manj od lani — Priložba 8 sosedov iz Oseka (Šempaske občine) zoper razdelitev ondešnjih občinskih zemljišč (komunalor), leta 1858 brez dovoljenja tedanje oblasti (pravice) dognano, je bila po nasvetu deželno - odbornega

poročevalca *Winklerja* s tem rešena in razsojena, da so je razdelitev iz vzrokov primer-
nosti za veljavno spoznala, soseska oseška pa da je dolžna štirim izmed pritožnikov, katerim
so bili ob razdelitvi kosi (parcele) druge, mesto prve vrste odmerjeni, škodo povrniti.
Nasvet *Žigonor*, da naj bi se prestopilo na dnevni red, in nasvet *Gorjupor*, da naj se
pritožnikom njih pritožba nazaj pošlje, češ, da deželni zbor nima oblasti se v to reč vti-
kati, sta bila zavržena. Nasvet dež. odbora (por. *Pajer*) zastran poprave deželne hiše se
je finančnemu (denarstvenemu) ods-ku izročil —

VIII., IX., X., seja, 30., 31. marca in 1. aprila pp. — Zavaljo velicezra
tedna in velke noči so bile seje že 17. marca za po prazniških odložene. Ko se je zbor
zopet opravil lotil, so bili zaendrugama končni računi za leta 1861, 1862 in 1863 po-
hvaljeni (v imenu finančn. odseka je poročeval *Candussi*). Pretresanje načrta tiste postave,
ki zadeva napravo deželne hranilnice (*Sparkasse*) je bilo, ker ni obveljal nasvet *Pagliaruzzi*—
da naj bi se na dnevni red prestopilo, po *Rismondovem* nasvetu za prihodnjo sejo dobo
odloženo. Večina poslancev se je namreč bala stroškov, ki bi jih utegnili ta naprava iz-
žeti prizadeti, in ta strah neki je zmagal vse tehtne vzroke ter jasne in izvrstne razloge
in odgovore dr. *Doliaka*, ki je bil, ker je on prvi to reč sprožil, poročevavec tistega od-
seka, ki je njegov nasvet in načrt poprej presojal. — Na prošnjo občine *batujske* je bila,
že pred 40, oziroma 60 leti opravljena razdelitev ondešnjih srenjskih zemljišč, zastran
ktere so se bili nekteri srenjčanje pritožili, po nasvetu deželnega odbora (poročevavec
Winkler) potrjena; to pa ne krati srenjčanjem pašnih pravic, ko bi jih imeli; kar se tiče
teh pravic, velja cesarski patent od 5. julija 1853. — Poročilo deželn. odbora (por. *Dro-
lak*) zadevajoče izročitev glavnega zloga za ubore, kterega ša za vram vlada oskrbuje,
in kateri bi se imel deželnemu nam-stovavstvu izročiti, zadevajoče nadalje razširjenje bo-
niča milosrčnih sester, oziroma, združenje moškega bivalšča z njim, je prevzel po *Gor-
juporem* nasvetu poseben ods-ek 9 mož, da ga popred pretrese. — Občini *karminski* se
je dala oblast, proditi za 10,740 gold. obliacij, in dovolila dokladi 66% na vino in
pivo (biro) za 8 let, da plodi stroške za vodotok (napeljanje vod.), ki ga mislijo narediti.
Poročeval je *Deperis*. — Predlog vladin zastran *junca za plemo (bika)*, se je, kakor je
dež. odb. nasvetoval (poroč. *Pajer*), s tem rešil, da naj bi bila ta zadeva srenjam samim na
voljo dana. — Pravila *kmetijske šole*, ki jih je zbor že lani potvrdil, so bile z nekterimi
pogoji (kondicijam) tudi na Dunji potrjene. Lotos je šlo torej le še za tiste vlatine pro-
goje, kateri so pa sicer že v splošnih postavah zapopađeni. Ti pozorji so bili po nasvetu
odsekovem (por. *Del-Torre*) v pravici (statut) sprejeti. (Obravnave naslednjih sej priložujoč *Vir.*)

Ogled po svetu.

Kar so je menda kake 3 leta na tistem pletlo, za česar voljo so bili vsi česa-
niki, ni še toliko davno tega, grozen hrup zaznali, češ, da je neverjetno, nemogoče in
kaj vem kaj, kar so vsi odsvetovali, kar je še v zdajem hipu ni neprimikovane zadržke
naletelo: — spolujeno je zljaj in dognano reč: presvetlega cesarja našega brat, nadvoj-
voda Ferdinand Maksimilijan je, z imenom Maksimilijan I., cesar mehikanski. Namen in
prostor tega lista nam ne pripuščata, da bi obširno in na tanko popisali, kar se je v
nedeljo 10. t. m. od 11 do 12 u. dopoldne ne daleč od tod, v gradu *Miramar* (sistem
od Trsta, zdolej pod bregom pri morji) na slovenskih tleh godilo. Sprejel je namreč svetli
nadvojvoda z nenavadno slovesnostjo tiste poslance mehikanske, ki so mu bili prišli že 3.
okt. lansk. leta krono ondešnjega novega cesarstva ponujat. Poprej pa je bilo treba, grie-
dé pravice, ki jih ima svetli nadvojvoda, kot naj bližji žlahtnik naše cesarjeve rodovine,
marsikaj poravnati. V ta namen je bil prišel v saboto 9. t. m. zjutraj sam naš cesar v *Mi-
ramar*. Z njim se je pripeljalo tudi k. 5 nadvojvodov, 2 ministra, dvorni knezar kro-
vaški in namestnika dvornih kancelarjev ogerskega in erdeljskega, in mnogo druge viši

gospode. Ob 11. uri dop. se je podpisalo tisto važno pismo, v katerem je vse določeno, kar se tiče nadvojvodnih pravic do avstrijskega prestola (trona), katerih se je neki polnoma odpovedal. Ob 1 uri pop. se je odpeljal cesar nazaj na Dunaj. Slovesnost o sprejemu deputacije v nedeljo je bila ta-le: Vodil je poslanca, namestovavca mehikanskega naroda, *Don G. M. Gutierrez de Estrada*. Ob 11. ure je stala deputacija po slovesnih dvorskih šegah vpeljana, pred nadvojvodom in nadvojvodinjo. Predsednik deputaciiu nagovoril nadvojvoda po francoski, nadvojvoda odgovori po španjolski (v Mehiku govorijo namreč po večem španjski). Govora sta precej dolga in prav slovesna. Jedro vsega, kar je nadv. odgovoril je to, da je rekel, da z božjo pomočjo *prerzame* mehikansko krono. Po teh govorih je novi cesar prostovoljno prisegel, da si bo prizadeval, cesarstvo celo in neodvisno (samosvoje) ohraniti, in srečo mehikanskega ljudstva pospeševati. Na to je opravil predsednik deputaciiu v imenu vsega naroda mehikanskega slovesno prisego. Tu odrta cesar Maksimilijan z lastnih prs križ cesarsk. reda mehikanskega sv. Marije Guadeloupske, pripne ga predsedniku na prsi rekoč: „denem ga, kamor se prilega“, ter objame in poljubi (kušne) dvakrat namestovavca mehikansk. naroda. Brž tisti važni hip, ko se je nadvojvoda za cesarja oklical, vihrali je že mehikansko bandero na gradu miramorskem; avstrijska fregata *Bellona* je 21 krat ustrelila in francoska fregata *Themis* ji je z 21 strelci odgovarjala; na gradu tržškem so se topovi odmevali; vse ladje v pristanišči (portu) so bile prazneno opravljene. Ob 11³/₄ u. se je odpela v miramorski kapeli zahvalna pesen „Te Deum“. Streljanje ko poprej je spremljalo zadnji ta del redke in gniljive slovesnosti. — Precej poile je imenoval cesar Maksimilijan I. izmed poslancev 4 ministre. Mestnemu županu tržškemu je pisal prisrčno pismice, in podaril za mestne uboge 20 tavžent gold., katerih obresti (interes) naj se vsako leto tisti dan pred Božičem razdeljujejo. Županu je podelil mehikanski red. Popoldne je bilo kakih 10 tavžent ljudi v Miramaru, pa cesarja niso mogli viditi, bil se je namreč enmalo prehladil in je ležal. V ponedeljek ob 4 popoldne bi se bil imel na pot podati, pa ni mu bilo mogoče. Tako tudi ni mogel sprejeti deputacij, ki so bile prišle se mu pokloniti iz raznih primorskih mest in tudi iz Gorice (glej zgorej). Sprejemala jih je namesti njega, kakor tudi enmalo prej razne cesarske in mestne oblasti tržaške, cesarica *Karlota* še le v torek (12. t. m.) popoldne. Med potjo v Ameriko se ne ustavi cesar M. nikjer, zun v Čivitavekiji na Rmskem, od koder se poda v naglici k sv. očetu papežu po sveti blagoslov (žegen) za dober uspeh pri težavnih in imenitnih opravilih, ki ga unkraj morja čakajo. Bog mu ga obilno dodeli! To mu bode prisrčni naš „z Bogom“. — Na *šlesviškem bojišču* se ni cel mesec nič posebno važnega prigodilo, zun, da so naši in zlasti Prusi, dovršili priprave, ki jih je bilo treba, na trdnjavi *Düpel* in *Fridericijo* včasih bombe metali, pa malo opravili. Med tem se je pa po dolgem, težavnim in dolgočasnim pogajanjem (gluhonji) tolko doseglo, da se mnda še ta mesec v Londonu *konferencija* snide (t. j. zbor pooblastencov 7-8 vlad: Avstrije, Prusije, Danije, Anglije, Rusije, Francije, Švedije in, če bo Bog hotel, tudi nemške zv. ze (vse Nemčje skupaj)). Koj ta konferencija skuba, ali in *koko* šlesvig-holštajnske homat je poravna, ve sam Bog. — *Garibaldi* je od 3. t. m. na Angležkem. Angleži sprejemajo ga prav po angležki; kričanja in vriskanja ga menda že ušesa boljjo. Zokoj je šel na Angleško, se nič prav ne ve. — Sveti oče papež so bili veliki teden bolni, zdaj pa Jim je, hvala Bogu, že zopet boljši. Te dni so poslali za lakote trpeče reveže na Ogerskem 1000 gold. — 3. t. m. je umrl prepozit metropol. cerkve v Olomucu (na Moravskem), naš rojak *D.r. Peteani, vitez žl. Steinberg*, 81 let star. — Zdaj, ko to pšemo, (14. t.m. ob 2 u. pop.) jemlje cesar Maks. I. od rajskega gradu Miramar-a in Trsta slovo. (ako ni novih zadržkov.)

V imenu glavnega odbora, *Andrej Marušić*, odornik, odgov. vrednik.

V Gorici, nat. *Paternolla*.